O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI
“SERVIS” KAFEDRASI

SAMARQAND SHAHRIDAGI “SHASHLIK.UZ” XUSUSIY KORXONASI

«YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA OVQATLANISH KORXONALARI XIZMATLARINING “XOMASHYO - TAYYOR MAHSULOT - ENERGIYA VA XAVFSIZLIK” ZANJIRLI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI (SAMARQAND VILOYATI KORXONALARI MISOLIDA)» MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMAN MA’RUZA MATERIALLARI

TO‘PLAMI

SAMARQAND, 2025-YIL 10-MAY

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“SERVIS” KAFEDRASI

SAMARQAND SHAHRIDAGI “SHASHLIK.UZ” XUSUSIY KORXONASI

«YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA OVQATLANISH KORXONALARI XIZMATLARINING “XOMASHYO - TAYYOR MAHSULOT - ENERGIYA VA XAVFSIZLIK” ZANJIRLI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI (SAMARQAND VILOYATI KORXONALARI MISOLIDA)» MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMAN MA’RUZA MATERIALLARI

TO‘PLAMI

Samarqand, 2025 yil 10 may

“Yashil iqtisodiyot sharoitida ovqatlanish korxonalari xizmatlarining “xomashyo - tayyor mahsulot - energiya va xavfsizlik” zanjirli tizimini rivojlantirish istiqbollari (Samarqand viloyati korxonalari misolida)”. Respublika ilmiy amaliyanjuman materiallari. Samarqand, SamISI, 2025 yil, 10 may. 270 bet.

“Перспективы развития системы цепочки услуг предприятий общественного питания «сырье-готовая продукция-энергия и безопасность» в условиях зеленой экономики (на примере предприятий Самаркандской области)”. Материалы Республиканской научно-практической конференции. Самарканд, СамИЭС, 10 мая 2025 г. 270 стр.

Ushbu ilmiy-amaliy anjuman materiallarida Respublikamizdagi ovqatlanish korxonalarida ko‘rsatiladigan xizmatlarning zanjirli tizimini rivojlantirish istiqbolari ko‘rib chiqilgan. Shuningdek, xomashyo va mahsulotlarni yetishtirish, saqlash va qayta ishlash jarayonlarida sifat va xavfsizlik masalalari, oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishning innovatsion texnologiyalari, ovqatlanish va ovqat hazm qilish sohasidagi zamonaviy tadqiqotlarning dolzarb masalalari, mahsulotlar (xizmatlar) sifati va xavfsizligiga qo‘yiladigan standart talablari hamda sohadagi xizmatlar iqtisodiyotini rivojlantirish istiqbollariga doir masalalar yoritilgan. Bundan tashqari, ovqatlanish korxonalarida to‘g‘ri va sog‘lom ovqatlanishni tashkil etishda xomashyo, tayyor mahsulot, kaloriya va oziq-ovqat xavfsizligining hozirgi kundagi dolzarb muammolari ва ularning yechimlari bo‘yicha ilmiy-nazariy hamda amaliy tavsiyalarga ega bo‘lgan ma’ruzalar o‘rin olgan.

To‘plamdagi materiallardan professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar, magistrlar, talabalar va soha mutaxassislari foydalanishlarimumkin.

***Tashkil qo‘mita a’zolari*:**

D.X.Aslanova	SamISI Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor
***T*.S.Sharipov**	SamISI O‘quv ishlari prorektori
I.X.Shukurov	SamISI Servis kafedrasi mudiri, dotsent
R.Normaxmatov	SamISI Servis kafedrasi professori
A.A.Saloev	Samarqand shahar “Shashlik.uz” xususiy korxonasi rahbari
F.Axmedjanova	SamISI Servis kafedrasi professori v.b.
J.S.Fayziev	SamISI Servis kafedrasi dotsenti
Z.E.Mamarasulov	SamISI Servis kafedrasi dotsent v.b.
Z.Sh.Suvonov	SamISI Servis kafedrasi katta o‘qituvchisi

TEXNIK MUHARRIR:
U.A.Abdurayimov

Maqolalar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Maqolalarning mazmun va orfografik xatosi uchun mualliflar o‘zi javobgar.

© Samarqand iqtisodiѐt va servis instituti, 2025.

5. Золотарева Ю.В.. Стимулирование потребителей на рынке туризма и гостеприимства. Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований №3, 2017.

Abdurayimov Uktam Abdug‘ani o‘g‘li - “Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti mustaqil tadqiqotchisi

O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANISH HOLATI VA KADRLAR QO‘NIMSIZLIGI

Annotasiya: *Ya’ni, turizmda mehnat bozori – mehnat resurslaridan foydalanishning shunday ijtimoiy-iqtisodiy shakli bo‘lib, unda ishchi kuchi tovar sifatida namoyon bo‘ladi hamda bozor qonunlariga muvofiq sotiladi va sotib olinadi. Maqolada muallif O‘zbekistonda turizm sohasini rivojlanish holati va kadrlar qo‘nimsizligini tahlil etgan .*

Kalit so‘zlar: *turizm, bandlik, xizmat, valyuta, daromad, transport, mehmonxona, qishloq , mavsum, ekologik, tarixiy, madaniy, mehnat bozori, kadr, qo‘nimsizlik .*

Аннотация: *Рынок труда в туризме представляет собой социально-экономическую форму использования трудовых ресурсов, в которой рабочая сила представлена как товар и покупается и продается по рыночным законам. В статье автор анализирует состояние развития сферы туризма в Узбекистане и нехватку кадров.*

Ключевые слова: *туризм, занятость, услуга, валюта, доход, транспорт, гостиница, поселок, сезон, экологический, исторический, культурный, рынок труда, персонал, неудовлетворенность.*

Abstract: *That is, the labor market in tourism is a socio-economic form of using labor resources, in which labor is represented as a commodity and is bought and sold in accordance with market laws. In the article, the author analyzes the state of development of the tourism sector in Uzbekistan and the lack of personnel.*

Key words: *tourism, employment, service, currency, income, transport, hotel, village, season, ecological, historical, cultural, labor market, personnel, lack of personnel.*

Turizm xizmatlari sohasidagi mehnat bozori to‘g‘risida gap ketganda uning o‘ziga xos xususiyatlarini e’tirof etish zarur. Ya’ni, turizmda mehnat bozori – mehnat resurslaridan foydalanishning shunday ijtimoiy-iqtisodiy shakli bo‘lib, unda ishchi kuchi tovar sifatida namoyon bo‘ladi hamda bozor qonunlariga muvofiq sotiladi va sotib olinadi . Biroq, bu turizm xizmatlari sohasida o‘ziga xos zamonaviy va sivilizatsiyalashgan mehnat bozori shakllangan degani emas. Unda ham ba’zida ishchi kuchiga nisbatan talab va taklifning muvozanati buzilib, bozor qonunlariga muvofiq kelmay qolish holatlari uchrab turadi. Masalan, O‘zbekistonda ham aksariyat turizm xizmatlarini ko‘rsatuvchi sub’ektlar tomonidan turizm mavsumiga qarab turoperatorlar, turagent va gidlar, ofitsiant, oshpaz, ish boshqaruvchi, maxsus haydovchi va boshqa shu kabi turizm sohasidagi malakali kadrlarga ehtiyoj seziladi. Sababi, sohadagi mavsumiylik xarakteri ish vaqtining notekis taqsimlanishini hamda to‘liq band bo‘lmagan mehnat resusrlarining katta qismini keltirib chiqaradi. Odatda, mavsumiylik va to‘liq bo‘lmagan ish vaqti sharoitida malakali ishchilarni yollash va ushlab turish korxona faoliyatida jiddiy muammolarga sabab bo‘ladi. Ayniqsa,

mehnat bozori nazariyasiga ko‘ra, mavsumiylik mavsumdan tashqari ishchilar ish haqini qisqartirishni emas, balki ularni ishdan bo‘shatishni nazarda tutadi.

Respublikamiz hududlarining, shuningdek ularning turizm-rekreasiya sohasiga ixtisoslashish maqsadlari va yo‘nalishlari istiqbolda mamlakatimiz iqtisodiyotining innovasion rivojlanish strategiyasi maqsadlariga erishishni realizasiya qilish bo‘yicha strategik boshqarishning yagona davlat tizimiga muvofiq amalga oshiriladi.Mamlakatimiz turizm sohasi rivojlanishining asosiy ko‘rsatkichlariga e’tibor bersak, 2024-yilning o‘tgan davrida mamlakatimizga xorijdan 3,5 milliondan ortiq xorijiy sayyohlar tashrif buyurdi , o‘tgan 2023-yilning mos davriga nisbatan 13 foizga oshdi. “O‘zbekiston bo‘ylab sayohat qil!” dasturi doirasida hududlar bo‘ylab 12 million 716 ming nafar aholi sayohatga chiqdi. Ijtimoiy ko‘mak sifatida 8 ming 763 nafar imkoniyati cheklangan shaxslar va 937 ming nafarga yaqin yoshlar sayohatga chiqarildi. 2024-yil o‘tgan davrida 1 milliard 456 million dollarlik turizm xizmati eksporti amalga oshirildi, 2023-yil davriga nisbatan 146 foizga oshdi.Turizm va unga yondosh sohalarda yo‘nalishida 26 mingdan ortiq yangi ish o‘rinlari yaratildi. Hududlarda 68 ta yangi mehmonxona, (o‘rinlar soni 3 057 ta) va 113 ta xostel (o‘rinlar soni 3 791 ta)lar faoliyati yo‘lga qo‘yilib, jami joylashtirish vositalari soni 5773 ta, ulardagi o‘rinlar soni 151 mingdan oshdi. 150 ta oilaviy mehmon uylari (o‘rinlar soni 1 408 ta) tashkil qilinib, ularning umumiy soni 3 554 ta o‘rinlar soni 31 712 taga yetdi. Turistlar uchun xizmat ko‘rsatuvchi 427 ta yangi turistik tashkilotlar va turagentlar faoliyati yo‘lga qo‘yilishi natijasida ularning soni 3238 taga yetkazildi. Bugungi kunda Respublika bo‘ylab 2 551 ta gid-ekskursavodlar faoliyat olib bormoqda[75].

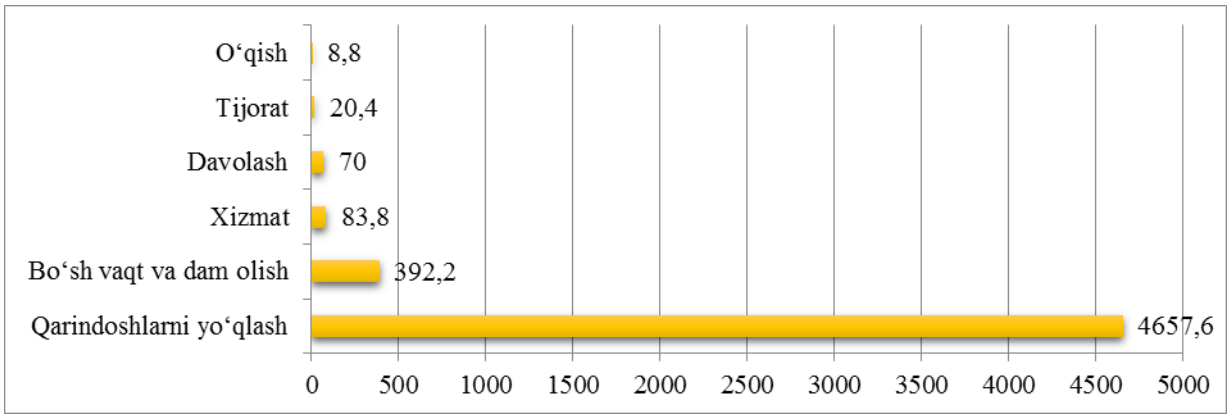
“O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 24-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida mehmonxona biznesini jadal rivojlantirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi №954-son Qaroriga muvofiq, respublika hududlarining turizm salohiyatidan foydalanish samaradorligini yanada oshirish, hududlarda zamonaviy turizm infratuzilmasining jadal rivojlanishini ta’minlash, mehmonxona xizmatlarini kengaytirish va sifatini yaxshilash, mehmonxona sohasiga investisiyalarni keng jalb qilish, shuningdek, joylashtirish obyektlarining mavjud kamchiliklarini bartaraf etish maqsadida 2019 yil avgustida oilaviy mehmon uylarni tashkil etishning soddalashtirilgan tartibi qabul qilindi”[76]. Shunga ko‘ra, sertifikatlash bekor qilinib, mehmon uylarini yaratishning minimal talablari belgilandi. SHuningdek, Turizmni rivojlantirish jamg‘armasi mablag‘lari asosida kredit foizlari ulushini 50,0%i qoplanganda, kredit berishning imtiyozli mexanizmi amal qiladi.

Quyida keltirilgan grafiklardan xulosa qilish mumkinki, 2022 yilda xorijiy davlatlardan (MDH davlatlaridan tashqari) chet el fuqarolari O‘zbekiston Respublikasiga asosan bo‘sh vaqtini o‘tkazish va dam olish uchun – 140,5 ming kishi (xorijiy davlatlardan (MDH davlatlaridan tashqari) tashrif buyurganlarning umumiy sonidan 53,08%i), qarindoshlarini yo‘qlash uchun – 73,4 ming kishi (27,73%) hamda xizmat safari maqsadida – 37,6 ming kishi (14,2%) tashrif buyurgan. O‘qish uchun –

[75] O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi va O’zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligi huzuridagi Turizm qo‘mitasi ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

[76] https://www.lex.uz/docs/4079873

7,1 ming kishi (2,68%), tijorat maqsadida – 6,0 ming kishi (2,27%) va davolanish uchun – 0,1 ming kishi (0,04%) kelgan (1-rasm)

1-rasm. O‘zbekiston Respublikasiga 2023 yilda turistik maqsadlarda kelgan chet el fuqarolarining safar maqsadlari bo‘yicha taqsimlanishi[77], ming kishi

O‘zbekiston Respublikasiga 2023 yilda tashrif buyurgan erkak turistlar soni 2 585,8 ming kishidan iborat bo‘lib, bu kelgan barcha xorijiy fuqarolar umumiy sonining 49,4% ini tashkil etgan. 2022 yilga nisbatan ularning soni 2,7 barobarga oshgan. 2023 yil davomida kelgan erkaklarning eng katta qismi to‘rtinchi chorakka to‘g‘ri kelgan – 837,5 ming kishi, bu ularning umumiy sonining 32,4%ini tashkil etgan. 2023 yilda mamlakatimizga tashrif buyurgan ayollarning umumiy soni 2647,0 ming kishidan iborat bo‘lgan va kelgan barcha turistlar umumiy sonining 50,6%ini tashkil etgan. Bu ko‘rsatkich 2022 yilga nisbatan ularning soni 2,9 martaga oshgan. 2023 yil davomida kelgan ayollarning eng katta qismi uchinchi chorakka to‘g‘ri kelgan – 884,8 ming kishi, bu ularning umumiy sonining 33,4%ini tashkil etgan.

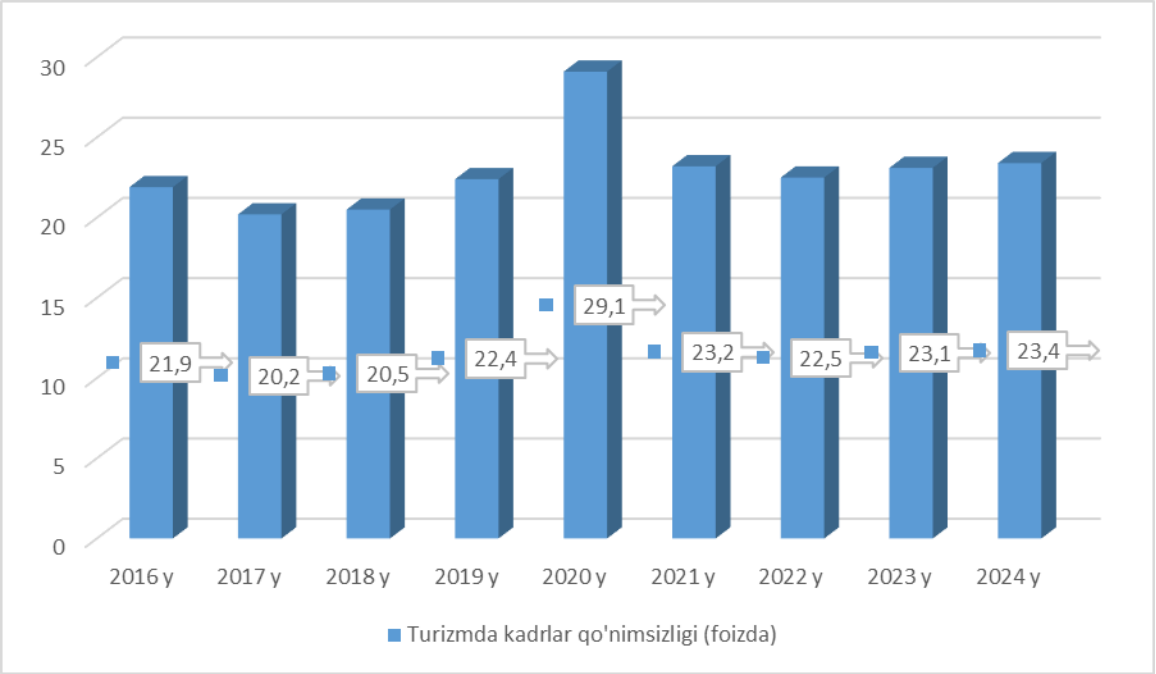
Turizm xizmatlari sohasidagi mavsumiylik muammosini hal qilish bo‘yicha ko‘plab iqtisodchi olimlar tadqiqot olib borishgan. Rossiyalik olimlardan I.T.Balabanov, A.I.Balabanov, A.Y.Aleksandrovalar turizm sohasidagi mavsumiy tebranishlarni fasllar almashinishi munosabati bilan iqtisodiy faollik darajasining va iqtisodiy faoliyat ko‘lamining oshishi yoki kamayishi sifatida ta’rif berishgan. Shuningdek, ularning fikricha, ushbu mavsumiy tebranishlar sohadagi nafaqat bandlik darajasiga, balki ekologik, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, demografik, psixologik va moddiy-texnik jihatlariga ham o‘z ta’sirini ko‘rsatadi.

So‘ngi yillarda O‘zbekiston turizm xizmatlari sohasida kadrlar qo‘nimsizligi darajasi boshqa rivojlangan davlatlarnikidan ancha yuqori ko‘rsatkichni qayd etganligi tadqiqotlar davomida aniqlandi. So‘ngi yillarda O‘zbekiston turizm sanoatida kadrlar qo‘nimsizligi darajasi o‘rtacha 22,8% ni tashkil qilmoqda. Ushbu ko‘rsatkich, qo‘shni Rossiya va Qozog‘iston davlatlarida o‘rtacha 12-14% ni tashkil qilishini hisobga olsak, O‘zbekistonda turizm sohasida faoliyat olib boruvchi kadrlar qo‘nimsizligi qoniqarsiz darajada ekanligini ko‘rish mumkin.

Bizningcha, turizm xizmatlari sohasida bandlarning mehnatga qiziqish hissini uyg‘otish boshqalariga nisbatan biroz qiyin, chunki sohadagi bandlikning

[77] O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi va O’zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligi huzuridagi Turizm qo‘mitasi ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi..

mavsumiylik xarakteri ishchining lavozimga ko‘tarilish, shaxsiy karerasini yaratish imkoniyatlarini zaiflashtiradi. Bu, esa o‘z navbatida, ishchilarni rag‘batlantirish masalalarini ba’zi hollarda hal qilib bo‘lmaydigan muammoga aylantiradi. Ushbu muammoni o‘z vaqtida hal qilish yo‘llari topilmasa, turistik kompaniyalar rahbariyati doimiy ravishda yangi xodimlarni yollashga majbur bo‘ladi. Bu, bir tarafdan turistik kompaniyalar uchun kasbiy tayyorgarlik xarajatlarini kupaytirsa, ikkinchi tarafdan sohada kadrlar qo‘nimsizligining kuchayishiga sabab bo‘ladi.

2-rasm. O‘zbekistonda 2016-2024-yillarda turizm sohasida kadrlar qo‘nimsizligi darajasi, %.

Shu boisdan, mamlakatda turizm xizmatlari va unga aloqador turdosh tarmoqlarni jadal rivojlantirish hamda ularning faolligini oshirish orqali mamlakatda band bo‘lgan aholi sonini oshirish uchun eng avvalo, sohadagi mavsumiylik masalasini hal qilish o‘ta dolzarb masalaga aylanadi. Chunki, sohada mavsumiylik muammosining hal qilinishi undagi kadrlar qo‘nimsizligining qisqarishiga va natijada bandlik darajasining oshishiga, mehnat unumdorligining o‘sishiga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Pardayev M.Q. va boshqalar. Xizmat ko‘rsatish, servis va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari, Monografiya, T.: Iqtisodiyot-moliya, 2008.– B. 58-59.

2. Safarov B.Sh. Milliy turistik xizmatlar bozorini innovasion rivojlantirishning metodologik-uslubiy asoslarini takomillashtirish. DSc dissertasiyasi avtoreferati. – Sam., 2017. – 78 b.

3. O‘zbekiston Respublikasining 830-I-sonli “Turizm to‘g‘risida”gi Qonuni. 1999 yil 20 avgust. [Elektron resurs]. – Kirish yo‘li: https://lex.uz/docs/75355

4. O‘zbekiston Respublikasining O‘RQ-549-sonli “Turizm to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019 yil 18 iyul. [Elektron resurs]. – Kirish yo‘li: https://lex.uz/docs/4428907

5. Золотарева Ю.В.. Стимулирование потребителей на рынке туризма и гостеприимства. Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований №3, 2017.

6. Балабанов И. Т., Балабанов А. И. Экономика туризма: Учеб. Пособие. М.: Финансы и статистика, 1999. 176 с.

7. Александрова А. Ю. Международный туризм [Учебник]. М.: Аспект Пресс, 2002. 286 с

A.T.Raxmatullayev - “Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti mustaqil tadqiqotchisi

TURIZM SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA’MINLASHNING IQTISODIY MOHIYATI VA ZARURATI

Annotatsiya: *Kadrlar, malaka tushunchalari haqida ilmiy tushunchalarga ega bo‘lish g‘oyat muhim uslubiy ahamiyatga ega bo‘lib, turli fikr-mulohazalarga e’tibor berish maqsadga muvofiqdir. Muallif maqolada turizm sohasini malakali kadrlar bilan ta’minlashning iqtisodiy mohiyati va zaruratini bayon etgan .*

Kalit so‘zlar: *turizm, xizmat, sayyoh, turist, mehmonxona, malakali kadr, kadr, raqobatbardoshlik, strategiya, investitsiya, biznes,sifat, aholi, ta’minot .*

Аннотация: *Научное понимание понятий «персонал» и «квалификация» имеет большое методологическое значение и уместно обращать внимание на различные мнения. В статье автор описал экономическую сущность и необходимость обеспечения туристической сферы квалифицированными кадрами.*

Ключевые слова: *туризм, сервис, турист, турист, гостиница, квалифицированный персонал, кадры, конкурентоспособность, стратегия, инвестиции, бизнес, качество, население, снабжение.*

Abstract: *Having scientific understanding of the concepts of personnel and qualifications is of great methodological importance, and it is advisable to pay attention to various opinions. The author describes in the article the economic essence and necessity of providing the tourism industry with qualified personnel.*

Key words: *tourism, service, tourist, tourist, hotel, qualified personnel, personnel, competitiveness, strategy, investment, business, quality, population, supply.*

O‘zbekistonda keyingi yillardagi jadal islohotlar natijasida sifat va miqdor jihatidan samarali bandlikni ta’minlashga yo‘naltirilgan yangi tizim shakllandi. O‘zbekiston Respublikasida mehnat bozorini shakllantirish va aholining samarali bandligi darajasini ta’minlash jarayonida “Aholining ish bilan bandligi to‘g‘risida”gi qonun[1] hamda O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi[2] muhim huquqiy baza hisoblanadi. Bugungi kundagi holatdan kelib chiqqan holda mamlakatimiz uchun samarali bandlik quyidagi mezonlar bilan belgilanadi[3]:

milliy daromadning o‘sishi, mahalliy ishlab chiqarishning taraqqiyoti, jamiyat

MUNDARIJA

I-MASTER KLASS. XOMASHYO VA MAHSULOTLARNI YETISHTIRISH, SAQLASH VA QAYTA ISHLASH JARAYONLARIDA SIFAT VA XAVFSIZLIK MASALALARI

Р.Нормахматов. ОВҚАТЛАНИШ МАҲСУЛОТЛАРИ ВА ХАВФСИЗЛИК: МУАММО, ЕЧИМЛАР.....3
Курбонов Ж.М, Хакимова Д.У. НОННИНГ ВА НОН ИШЛАБ ЧИКАРИШ КОРХОНАЛАРИ УЧУН ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН УННИНГ КИМЁВИЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ.....6
R.Normaxmatov, X.M.Tilavov, B.J.Haydarov, Sh.Pardayeva. O‘RIK DANAGI LIZIN AMINOKISLOTASINING QO‘SHIMCHA MANBAIDIR....10
Бекбулатова Е.В., Зокирова М.С., Тадаева Е.В. РЫНОК ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ НАПИТКОВ ДЛЯ ПОДДЕРЖАНИЯ ПСИХОЭМОЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ: ТРЕНДЫ, ВОЗМОЖНОСТИ И ПОЗИЦИОНИРОВАНИЕ.....12
Р.Нормахматов, А.Ғафуров. ОЗИҚ – ОВҚАТ ТОЛАЛАРИ АҲАМИЯТИНИНГ ЗАМОНАВИЙ ТАЛҚИНИ.....17
Каримова Ш.М. ТЫКВА-ИСТОЧНИК ПИЩЕВЫХ ВОЛОКОН…… 20
B.J.Haydarov, R.Normaxmatov. MAMLAKATIMIZDA YETISHTIRILGAN BEHI (*CYDONIA OBLONGA MILL*) MEVASI BA’ZI NAVLARI UGLEVOD XOSSALARINING TAHLILI.....22
Mamarasulov Z.E. OVQATLANISHDA BIRINCHI TAOM TAYYORLASH TEXNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI..... 25
Mamarasulov Z.E., **Abdusaidov I.** AHOLINI UNLI QANDOLAT MAHSULOTLARI BILAN TA’MINLASH MUAMMOLARI.....30
Ш.М.Каримова. ВЛИЯНИЕ МУКИ ИЗ ТЫКВЕННЫХ СЕМЕЧЕК НА СВОЙСТВА МУЧНЫХ КОНДИТЕРСКИХ ИЗДЕЛИЙ…… 33
Г.Я.Пардаев. ГРЕЦКИЙ ОРЕХ- КЛАДЕЗЬ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ И ПОЛЕЗНЫХ СВОЙСТВ..... 35

II-MASTER KLASS. XAVFSIZ OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI

Дж.С. Файзиев. ТЕХНОЛОГИЯ СОКРАЩЕНИЯ БИОЛОГИЧЕСКИХ ОТХОДОВ МОЛОЧНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ..... 38
Shukurov I.X. CHOYXONA "OSH PALOV"INI TAYYORLASHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....42

Курабанов Н.М., Жабборов И.Т., Сиддиқов М.З. НАУЧНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ ПУТЕМ ОПТИМИЗАЦИИ ПРОЦЕССА СУШКИ.....45
Shadieva G.M. O‘ZBEKISTONDA ORGANIK QISHLOQ XO‘JALIGI VA OZIQ-OVQAT SANOATINI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI.....47
Каримова Ш.М. ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРОИЗВОДСТВА БЕЗОПАСНЫХ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ……51
Qudratova N.I., Qayumova Z.F. XAVFSIZ OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI.....53
Qobilov N.E., Dodayev Q.O. OZIQAVIY QIYMATLARI MAQBULLASHTIRILGAN OZIQA MAKKAJO‘XORISI ISHLAB CHIQARISHDA DON KIMYOVIY TARKIBINING AHAMIYATI.....55
Муминов К.Б. ЦИФРОВИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ ГОРОДА САМАРКАНД В КОНТЕКСТЕ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....59
S.Tashnazarov. IMPROVING QUALITY IN FINE DINING RESTAURANTS: SPECIFIC ASPECTS IN THE 21ST CENTURY.....64
Каримова Ш.М. НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ КАЧЕСТВА И БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ……66
Файзиев Ж.С., Нурматов Ж.А. РЕСТОРАН БИЗНЕСИДАГИ ИННОВАЦИОН ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ.....70
Suvonov Z.Sh. YOSH AVLODNI TARBIYALASHDA XAVFSIZ OZIQ-OVQAT VA HALOL RIZQNING O‘RNI.....73

III-MASTER KLASS. OVQATLANISH VA OVQAT XAZM QILISH SOHASIDAGI ZAMONAVIY TADQIQOTLARNING DOLZARB MASALALARI

Файзибоев П.Н., Курбанов Ш.Ш. РОЛЬ ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ СИСТЕМЫ НАССР В ПРОИЗВОДСТВЕ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ПРОДУКТОВ.....78
Shukurov I.X. FUNKSIONAL OVQATLANISHNING JAMIYAT TARAQQIYOTIDAGI O’RNI..... 82
K.M.Ibodov. UMUMIY OVQATLANISH SOHASIDA TIJORAT TAKLIFINING POSTINDUSTRIAL ISTE’MOL TAOMILLARIGA TRANSFORMATSIYALASHUVI JIHATLARI.....83
Vaisov D.I. MAMLAKATIMIZDA NUTRIGENOMIKA VA DIYETOLOGIYA TIBBIY XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSLARI..... 87

Mamarasulov Z.E., **Bolieva I.** O‘ZBEK XALQINI MILLIY PAZANDACHILIK TARIXI..... 90
Mamarasulov Z.E., **Bozorboev S.** ORTIQCHA VAZN KASALLIKLARIDA TAVSIYA ETILADIGAN TAOMLAR.....93
Mamarasulov Z.E., **Bozorboev S.** SOG‘LOM OVQATLANISHNI TASHKIL ETISHDA PARHEZ OVQATLANISHNING AHAMIYATI.....96
K.M.Ibodov, O.Ko'palova, M.Saidova. UMUMIY OVQATLANISH SOHASINING POSTINDUSTRIAL TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA “MIJOZ HAYOTIYLIK DAVRI”DAN SAMARALI FOYDALANISH.....99
Karimova Sh.M. SOG‘LOM OVQATLANISHDA OZIQA TOLALARINING O‘RNI..... 103
Ш.М.Каримова РОЛЬ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО ПИТАНИЯ В РАЗВИТИИ ЗЕЛЁННОЙ ЭКОНОМИКИ..... 105
Z.Suvonov. OQILONA OVQATLANISH FANINI MAKTAB O’QUVCHILARIGA O’QITISH ZARURIYATI.....107
Z.Sh.Suvonov. UCHINCHI RENESANS AVLODNI TARBIYALASHDA TO‘G‘RI OVQATLANISHNING O’RNI.....108

IV-MASTER KLASS. MAHSULOTLAR (XIZMATLAR) SIFATI VA XAVF-SIZLIGIGA QO’YILADIGAN STANDART TALABLARI

Байхожаева Б.У., Есенбекова Ж.Р. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТЕХНИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН....111
Д.Х.Асланова, М.Ф.Раупова. ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ РАЗВИТИЯ МАЛОГО ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ.....116
Д.Х.Асланова, М.Ф.Раупова. МЕХАНИЗМ РАЗВИТИЯ МАЛОГО ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ..... 119
Курбонов Ж.М., Хакимова Д.У. ДОН, УН ВА НОН МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ МИКРОБИОЛОГИК ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАМИНЛАШДА УЮЧ ЭНЕРГИЯНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ.....122
Fayziev J.S., Mamarasulov Z.E. OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI XAVFLARI..... 126
F.A.Axmedjanova. S.M.Vahobova. O‘ZBEKISTON TURIZM XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA STANDARTLASHTIRISH MUAMOLARI.....129
Axmedjanova F.A., Ismatullayev B.N. TURIZM VA MEHMONDO'STLIK INDUSTRIYASIDA STANDARTLASHTIRISH XIZMATLARINING TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI.....131

Axmedjanova F.A., Ibodullayeva D.N. ZIYORAT TURIZMIDA XIZMATLAR SIFATI HAMDA XAVFSIZLIGIGA QO‘YILADIGAN STANDART TALABLARI.....135
Ф.А.Ахмеджанова, Н.Б.Ахмаджанова. ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ЗДОРОВОГО И РАЦИОНАЛЬНОГО ПИТАНИЯ ШКОЛЬНИКОВ В УСЛОВИЯХ ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКИ.....137
Ибрагимов И.Ҳ. РЕСТОРАН БИЗНЕСИДА МИЖОЗЛАР ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШГА МЕТОДОЛОГИК ЁНДАШУВЛАР.....140
Нематова Д.А. АСОСИЙ ВОСИТАЛАРНИНГ ЭСКИРИШИ ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ……142
Karimova Sh.M. SIFATNI TA'MINLASHDA TASHKILOT STANDARTLARINING O'RNI.....150
И.Х.Шукуров, У.А.Абдурайимов. ОВҚАТЛАНИШ КОРХОНАЛАРИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ДЕЗИНФЕКЦИЯ ТАДБИРЛАРИ.....152
Ш.М.Каримова. ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ХАССП СТАНДАРТЛАРИНИ ҚЎЛЛАШ ИСТИҚБОЛЛАРИ.....156
Файзиев Ж.С., **Хасанов А.Ў**. ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ СИФАТИНИ СИФАТ КЎРСАТКИЧЛАР ЁРДАМИДА БАҲОЛАШ.....158
Suvonov Z.Sh. OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA “HALOL” STANDARTLARINING O‘RNI.....161
З.Ш.Сувонов. ХАЛҚАРО ОЗИҚ-ОВҚАТ БОЗОРИГА ЧИҚИШДА ҲАЛОЛ СТАНДАРТЛАРИНИНГ ЎРНИ.....166
Файзиев Ж.С. СУТ ВА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ ХАВФСИЗЛИГИГА ҚЎЙИЛАДИГАН СТАНДАРТ ТАЛАБЛАРИ.....170
Файзиев Ж.С. СУТ ХОМ АШЁСИГА ҚЎЙИЛАДИГАН СТАНДАРТ ТАЛАБЛАРИ.....174
Mamarasulov Z.E. UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARIGA QO‘YILGAN ALOHIDA TALABLAR.....178

V-MASTER KLASS. SOHADA XIZMATLAR IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

I.X.Shukurov, U.A.Abdurayimov. YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHNING AYRIM MASALALARI.....184
Махмуд Торешов. РОЛЬ МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РАЗВИТИИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ…… 187
Mirzabaev X.M. MAMLAKAT IQTISODIYOTINI YUKSALITIRISHDA MAHALLIY MAHSULOTLAR ISHLAB CHIQARISHNING O‘RNI VA AHAMIYATI.....192

Шадиева Г.М. МАМЛАКАТИМИЗДА ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МАҚСАДЛАРИ ВА ЭНГ МУҲИМ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ.....204
Шадиева Г.М. РАЗВИТИЕ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ УЗБЕКИСТАНА: ЭКСПОРТНЫЕ СТРАТЕГИИ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ.....207
Vaisov D.I. TIBBIY XIZMATLAR KO'RSATISHNING ZAMONAVIY TRANSFORMATSIYASI XUSUSIYATLARI.....210
F.E.Jomonqulova, M.Q.Nizomov. RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRIShDA "BLOKChEYN" TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI.....214
Z.B.Usmanov. ISTE'MOL TOVARLARI SAVDOSINING RIVOJLANISH OMILLARI SHART-SHAROITLARI VA TAMOYILLARI.....219
Z.B.Usmanov. SAMARQAND VILOYATIDA ISTE'MOL TOVARLARI SAVDOSINI RIVOJLANTIRISH HOLATI VA TENDENTSIYALARI.....224
Abdurayimov U.A. TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISHNING YO'NALISHLARI.....229
Abdurayimov U.A. O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANISH HOLATI VA KADRLAR QO'NIMSIZLIGI.....233
A.T.Raxmatullayev. TURIZM SOHASINI MALAKALI KADRLAR BILAN TA'MINLASHNING IQTISODIY MOHIYATI VA ZARURATI.....237
A.T.Raxmatullayev. TURIZM SOHASI UCHUN MALAKALI KADRLAR TAYYORLASH MODELI VA MEHNAT BOZORIDA BITIRUVCHILARNI ISHGA JALB QILISH JARAYONLARI.....243
Abdikarimov I.I. INSON KAPITALINI SHAKLLANTIRISH VA INVESTITSIYA KIRITISH ORQALI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....248
Ш.М.Каримова. ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ.....252
Babamuradova T.I. MEHMONXONA XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION KADRLAR MENEJMENTINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....254
J.G'.G 'ulomiddinov. ULGURJI SAVDODA TOVARLAR SOTISH HISOBINI TASHKIL ETISHNING O'ZIGA XOSLIGI.....258
J S.Adilov. JAHON SAVDO TASHKILOTI: SAVDO INTEGRATSIYASIDA TEXNIK JIHATDAN TARTIBGA SOLISHNING AHAMIYATI…….. 261

«YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA OVQATLANISH KORXONALARI XIZMATLARINING “XOMASHYO - TAYYOR MAHSULOT - ENERGIYA VA XAVFSIZLIK” ZANJIRLI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI (SAMARQAND VILOYATI KORXONALARI MISOLIDA)» MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMAN MA’RUZA MATERIALLARI

TO‘PLAMI

Samarqand, 2025 yil 10 may

2025 yilda chop etildi.
Qog‘oz bichimi A5, 60x84 1/16, Ofset qog‘ozi.
“Times New Roman” garniturasi.
Nashr bosma tabog`i 16.87
Buyurtma № 0035A/25. Adadi 25 nusxa

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining matbaa bo`limida chop etildi.
LICENSE № 025316.
REESTR № X-119112.
Manzil: Samarqand shahar, Shoxrux ko`chasi 60-uy.